

SOS 201 – SOSIOLOGISK TEORI: NYERE PERSPEKTIVER

EVALUERINGSRAPPORT FRA HØSTSEMESTERET 2013

Emneansvarlig: Vegard Jarness

Grunnlaget for evalueringen

Evalueringen er basert på studentevalueringen som ble gjennomført ved hjelp av en survey delt ut på siste forelesning (12 svar, tilsvarende om lag 57% av de som tok eksamen dette semesteret), samt samtaler med seminarleder og medforelesere.

Kursets formål og studiekraav

SOS 201 gir en fordyping i nyere sosiologiske teorier og perspektiver. En går særlig inn på ulike forsøk på å overkomme dualismen mellom mikro og makro og aktør og struktur i sosiologisk teoriutvikling. Sentralt står nyere sosiologisk teori, som tematiserer handling og samhandling, rolle og identitet, kjønn, modernitet, postmodernitet, globalisering, kjønn og etnisitet. Sentrale navn er blant annet Habermas, Foucault, Giddens og Bourdieu. Målet er å gjøre studentene i stand til å drøfte teorier og perspektiver i forhold til hverandre, og å utvikle evnen til kritisk lesing og drøfting av sosiologisk litteratur. Studentene skal kunne gjøre rede for og kritisk drøfte ulike teoretiske innfallsvinkler til sosiologiske temaer som er tatt opp i emnet. De skal kunne bruke denne sosiologiske teorien i refleksjon over og diskusjon av aktuelle samfunnsproblemer. Tilrådde forkunnskaper er emnene SOS 101 og SOS 103. Undervisningen inneholder forelesninger og seminarer. I seminarene får studentene trening i muntlig drøfting av faglige problemstillinger. De obligatoriske arbeidskravene er en innleveringsoppgave på 2000 ord, samt skriftlige kommentarer til to medstudenters oppgaver. Vurderingsformen er en 7 dagers hjemmeeksamen og en 4 timers skoleeksamen.

Vurdering av undervisnings- og vurderingsformer

Det har vært 11 dobbeltforelesninger høsten 2013. Oppmøtet har vært variabelt, men i snitt om lag 13-15 studenter, det vil si om lag 60-70% av studentene som tok eksamen. Foreleserne har vært Vegard Jarness (emneansvarlig, ni forelesninger), Rune Sakslind (to forelesninger) og Tomas H. Løding (én forelesning). Forelesningene har hatt som formål å gi studentene en fordypning i de mest sentrale teoriene på pensum. Det har blitt lagt en del vekt på pensumbokforfatterens metaperspektiver for å sammenlikne de ulike teoriene, og dette har fungert greit. Det ble også – i tråd med anbefalinger fra tidligere evalueringer – holdt både en introduksjonsforelesning og en oppsummeringsforelesning der et slikt sammenlikningsperspektiv var det bærende elementet. Det har ikke blitt brukt mye tid på diskusjoner under forelesningene, spesielt med tanke på at seminarrekken har dette som en av sine hovedfunksjoner.

Hovedinntrykket er at undervisningsopplegget fungerer godt. Dette støttes også av studentevalueringene. Høstens surveyundersøkelse viser at respondentene er meget fornøyde: samtlige studenter sier seg fornøyd med kurset. Når det gjelder faglig interesse, er tallene også veldig gode: 94 % oppgir at det stemmer «godt» eller «svært godt» at kurset er faglig interessant.

Studentene gir varierte tilbakemeldinger på de ulike foreleserne. I utgangspunktet kan det være en styrke med flere forelesere på et slikt kurs, men utfordringen er å holde en rød tråd gjennom semesteret, spesielt siden et av kursets formål er å gjøre studentene i stand til å

sammenlikne og drøfte de ulike teoriene opp mot hverandre. Her burde foreleserne ha vært mer samkjørte i utgangspunktet. Flere studenter gir negativ tilbakemelding på koordineringen av undervisningsopplegg foreleserne i mellom. Det er i denne sammenheng også rettet kritikk mot manglende bruk av lysark/powerpoint, noe som flere ser ut til å reagere negativt på. Det foreslås derfor at det i framtiden sikres en mer helhetlig plan for forelesningene – både med tanke på innhold og presentasjonsform – i de tilfellene der det benyttes flere forelesere i løpet av kurset.

I og med det lave antallet oppmeldte studenter, har det kun vært én seminargruppe dette semesteret. Deltakelsen på seminarene har ikke vært særlig god sammenliknet med tidligere. En av årsakene til dette kan være at en betydelig andel har fulgt kurset tidligere og derfor har valgt ikke å delta på seminaret på nytt. Seminargruppearbeidet har tatt utgangspunkt i spørsmål relatert til det som har vært tatt opp på forelesningene, og fulgt forslagene til spørsmål i arbeidsheftet. Ifølge seminarlederen har det vært varierende oppmøte, og det har tidvis vært vanskelig å starte diskusjoner i gruppa. Inntrykket er at mange ikke har vært godt nok forberedt. Studentene selv rapporterer stort sett at de er fornøyde med både seminarene og seminarlederen.

Studentene har skrevet en obligatorisk oppgave etter oppgitt emne. Oppgaven er blitt kommentert av seminarleder, samt to obligatoriske, skriftlige kommentarer fra medstudenter. Dette er ut til å ha fungert greit, og studentene gir også uttrykk for godt læringsutbytte. De reagerer imidlertid sterkt på at de bare har én mulighet til å få denne bestått, og at de som ikke klarer dette på første forsøk ikke får gå opp til eksamen. Som flere av studentene korrekt påpeker, bryter dette med tilsvarende obligatoriske oppgaver på andre kurs. Det ble derfor gjort unntak fra denne regelen i to tilfeller dette semesteret. Det foreslås at det i framtiden gis en ny innleveringsfrist til de studentene som ikke får godkjent oppgaven sin i første runde. Det vites ikke hvorfor denne ordningen ble innført i utgangspunktet, men det framstår som urimelig at en skal ha strengere ordninger på SOS 201 enn på andre kurs.

Vurderingsformen på emnet er en hjemmeeksamen (7t) og en skoleeksamen (4t), i tillegg til godkjenning av den nevnte obligatoriske oppgaven. Både studenter og faglærer mener at dette er i overkant mye på et 15 studiepoengs-emne – spesielt når det fra institutthold er anbefalt at dette gjøres samtidig med det omfattende arbeidet med bacheloroppgaven. Det foreslås derfor at dette opplegget revideres. Dette kan enten gjøres ved at studentene på hjemmeeksamen kan jobbe videre med den obligatoriske oppgaven, eller at hjemmeeksamen fjernes helt og at skoleeksamen får et større omfang. I og med at hjemmeeksamen gir et godt grunnlag for å vise dybdekunnskap om enkeltbidrag og tema, holder faglærer en knapp på det første alternativet.

Et annet problem når det gjelder undervisningen er overlappet med SOS 101, noe studentene også reagerer sterkt på. Dette gjelder spesielt teoritradisjonene symbolsk interaksjonisme, etnometodologi, strukturfunksjonalisme, bytteteori, feministisk teori og kritisk teori, der enkelte av pensumtekstene er helt identiske. Dette er ikke holdbart, og kan enkelt løses. Et forslag er at en i SOS 201 dropper – og dermed overlater til SOS 101 – følgende perspektiver: symbolsk interaksjonisme, etnometodologi, strukturfunksjonalisme, tidlig bytteteori, og tidlig feminisme, siden disse perspektivene er relativt «gamle». Motsatt bør SOS 101 droppe – og dermed overlata til SOS 201 – følgende perspektiver: nyere feminisme og kjønnteori, nyere bytteteori og rasjonell aktør-teori, ny-funksjonalisme og systemteori, samt ny-marxisme/kritisk teori. I og med at SOS 101 og SOS 201 nå skal holdes parallelt, både kan og bør de emneansvarlige samkjøre oppleggene sine i god tid før semesterstart.

Pensum

Pensumbøkene dette semesteret har vært Appelrouth, S. & Edles, L.D. (2011) *Sociological Theory in the Contemporary Era: Text and Readings*, som består av originaltekster og korte introduksjoner, samt Ritzer, G. (2014) *Sociological Theory*. Både forelesere og studenter er svært godt fornøyde med den første boka, selv om studentene til tider klager over at enkelte av originaltekstene er vanskelige å forstå. Ritzers bok – som har vært på pensum i dette emnet i en årrekke – er derimot mindre populær, både blant forelesere og studenter. For studentene er det frustrerende at det i de to pensumbøkene presenteres to ulike modeller for å sammenlikne sosiologisk teori. Siden Appelrouth og Edles også er forfattere av boka som benyttes i SOS 101, og studentene derfor allerede har tatt deres modell i bruk, er det derfor pedagogisk mer hensiktsmessig å ta utgangspunkt i denne i framtida. I tillegg oppfattes boka til Ritzer som lite pedagogisk, og i visse tilfeller overflatisk og mangelfull. Denne bør derfor vurderes skiftet ut med en sekundærlitteraturbok som gir leseren et bedre overblikk over de gjeldende perspektivene.

Studentstatistikk

28 studenter var oppmeldt til eksamen dette semesteret. Av disse møtte 21 studenter til eksamen. Eksamensresultatet våren 2013 vurderes av faglærer som godt. Om lag 76% av studentene fikk karakteren C eller bedre. I henhold til prinsippene som blir fulgt ved Sosiologisk institutt, ble sensuren gjennomført med en intern og en ekstern sensor. Karakterfordelingen blant de som møtte til eksamen er som følger:

A	B	C	D	E	F
10%	33%	33%	14%	10%	0%

Rammevilkår

Rammevilkårene har stort sett vært tilfredsstillende, men lokalene som brukes i undervisningen (små og utrivelige lokaler i kjelleren på Rokkansenteret) har ikke fungert optimalt. For både forelesere og studenter er det ønskelig at forelesningene finner sted i lite auditorium i Lauritz Meltzer hus.

Faglærers samlede vurderinger med eventuelle forslag til endringer

Det samlede inntrykket er at dette emnet fungerer godt. Endringene som er foreslått i denne evalueringen vil etter faglærers mening kunne heve kvaliteten ytterligere. Det foreslås at følgende tiltak vurderes:

1. At det sikres en mer helhetlig plan for forelesningene – både med tanke på innhold og presentasjonsform – i de tilfellene der det benyttes flere forelesere i løpet av kurset.
2. At det i tråd med andre kurs på instituttet gis en ny innleveringsfrist til de studentene som ikke får godkjent den obligatoriske oppgaven sin i første runde.
3. At studiekravene og vurderingsformen på emnet revideres. Et forslag er at studentene på hjemmeeksamen kan jobbe videre med den obligatoriske oppgaven. Et annet er at hjemmeeksamen fjernes helt og at skoleeksamen får et større omfang.
4. At en unngår unødvendige tematiske og tekstlige overlapp med SOS 101, gjennom at de emneansvarlige samkjører oppleggene sine i god tid før semesterstart. Et forslag er at en i SOS 201 overlater følgende perspektiver til SOS 101: symbolsk interaksjonisme, etnometodologi, strukturfunksjonalisme, tidlig bytteteori, og tidlig

feminisme. Motsatt bør SOS 101 overlate følgende perspektiver til SOS201: nyere feminisme og kjønnteori, nyere bytteteori og rasjonell aktør-teori, ny-funksjonalisme og systemteori, samt ny-marxisme/kritisk teori.

5. At pensumboka *Sociological Theory* av G. Ritzer byttes ut med en ny og bedre sekundærlitteraturbok.